

4. Crist, principi de tota renovació

“Amic, per què has vingut?” – “Simó, fill de Joan, m'estimes?”

“Senyor, tu ho saps tot, tu saps que t'estimo!”

En dir-nos amics i demanar-nos que prenguem consciència que el sentit de la nostra vocació és només aquest, Jesús, seguit per sant Benet, sant Bernat i tots els sants, ens ajuda també a comprendre d'on reneix i es renova la nostra vocació. Per a Pere, tot reneix quan reïx a dir “Tu” a Crist, confiant al mateix Crist la seva resposta a la crida d'estimar-lo. És com si Pere digués a Jesús: “Tu em crides a ser el teu amic, el teu millor amic, a preferir-te per damunt de qualsevol cosa i de qualsevol altra persona, a preferir-te fins i tot per damunt de mi mateix. Però entenc que, si no et demano a Tu aquest amor, aquesta amistat amb Tu, jo no puc garantir res, no puc prometre't cap fidelitat. La meva fidelitat al teu amor només pot ser fruit del teu amor per mi, de l'amistat que tu em dones. La meva fidelitat, el meu amor, només els puc viure bevent-los del teu amor, només els puc reconstruir a partir de l'amistat que Tu m'ofereixes aquí i ara!”

És com si aquí Pere recordés una paraula que Jesús va dir en el darrer sopar: “Vosaltres sou els meus amics si feu el que jo us mando. Ja no us dic servents, perquè el servent no sap què fa el seu amo. A vosaltres us he dit amics perquè us he fet conèixer tot allò que he sentit del meu Pare. No m'heu escollit vosaltres a mi; sóc jo qui us he escollit a vosaltres i us he confiat la missió d'anar pertot arreu i donar fruit, i un fruit que duri per sempre. I tot allò que demanareu al Pare en nom meu, ell us ho concedirà.” (Jn 15,14-16)

Jesús no diu “us he dit amics” com si ens donés un títol. Ho diu en el sentit que ens crida a participar d'allò que Ell valora més: la seva comunió amb el Pare, el fet de compartir-ho tot amb el Pare. A través de la seva amistat, Crist ens obre a gaudir de tot allò que Ell té en comú amb el Pare. Ens dona l'Esperit Sant, ens dona tot el seu Amor trinitari i tot allò que aquest amor posseeix, vol, crea i estima: no únicament tot l'univers, sinó tota la humanitat, que és un do ple de responsabilitat i de compassió, ple de desig de salvació en Crist de tot ésser humà. En l'amistat de Crist, podem demanar-ho tot al Pare. I no se'ns dona tan sols la facultat de *demanar-ho* tot, sinó també d'*obtenir-ho* tot del Pare.

Tot això, Jesús ens ho ofereix gratuïtament; és una elecció seva, no nostra. Però ens ho ofereix, i això vol dir que ens demana d'acollir-ho com s'acull una amistat. Tot ens és ofert en l'amistat amb Crist. Però podem rebutjar-ho tot. Com? Rebutjant, com Judes, l'amistat amb el Senyor.

Pere, acollint amb humilitat l'oferta de l'amistat que havia traït, veu que tot en ell es renova al cent per u, que tota la missió per la qual Jesús l'havia escollit es renova, reneix. Ja no per allò que fa ell, que dona ell, sinó gràcies a l'amistat que Jesús restableix entre ells.

Després d'aquest diàleg, Jesús demana essencialment dues coses a Pere: "Pastura les meves ovelles!" i "Segueix-me!" (cf. Jn 21,17.19.22). Què vol dir? Vol dir que en l'intercanvi d'amor amb Jesús la vocació i la missió de Pere es renoven totalment. L'única condició per dur a terme la seva missió serà seguir el Senyor, és a dir, estar sempre amb Ell, unit a Ell, en cada pas de la seva vida, fins a la mort. Unit a Ell en l'amistat, és a dir, amb el cor.

Així és com hem d'entendre què significa per a nosaltres la frase de Crist a l'Apocalipsi: "Jo faig que tot sigui nou" (Ap 21,5), i, per tant, com ens hem d'obrir a la renovació de tot i, en particular, de la nostra vida seguint la vocació monàstica.

Durant la darrera Vetlla Pasqual, que vaig celebrar amb les nostres monges de Cortona, em va impressionar especialment l'oració que es resa després de la lectura en què el profeta Ezequiel anuncia que el Senyor ens donarà un cor nou i un esperit nou: "Us donaré un cor nou i posaré un esperit nou dins vostre; trauré de vosaltres el cor de pedra i us en donaré un de carn. Posaré el meu esperit dins vostre i faré que seguiu els meus preceptes, que compliu i observeu les meves decisions. Llavors habitareu en el país que vaig donar als vostres pares. Vosaltres sereu el meu poble i jo seré el vostre Déu." (Ez 36,26-28)

L'oració diu:

"Oh Déu, poder immutable i llum sense posta, mira l'admirable sacrament de l'Església i porta a terme, bondadosament, segons el teu disseny etern, l'obra de la salvació humana; que tot el món vegi i experimenti que el que és abatut, s'aixeca, el que és vell, es renova i tot torna a la integritat primera, per nostre Senyor Jesucrist, del qual té l'origen."¹

És un text de la litúrgia que expressa tota la necessitat de renovació que experimenta la humanitat sencera, l'Església, cada comunitat i cada persona. Qui no desitja, en efecte, que tot allò que ha estat destruït pel mal, pel pecat, per la violència, per l'ambició i la cobdícia dels poderosos, per la guerra, pugui ser reconstruït? Si pensem en les imatges de les ciutats destruïdes per les guerres recents; si pensem en la destrucció moral de les nostres societats, de tantes famílies, de tants joves; si pensem en la precarietat de les institucions polítiques, culturals i religioses arreu del món; si pensem en l'esfondrament de tantes comunitats eclesials i religioses, per infidelitats, per abusos, per derives narcisistes d'aquells que haurien d'edificar-les... Quanta necessitat de reconstrucció hi ha pertot arreu!

Després, l'oració esmenta l'envelliment, no tan sols de l'edat i de les forces, sinó també, de vegades, dels cors, de la voluntat, de l'entusiasme pels grans ideals, l'envelliment de la passió per Crist, del "primer amor" que ens va fer dir que sí amb entusiasme i amb desig de córrer darrere seu.

¹ Text llatí: "Deus, incommutabilis virtus et lumen ætérnum, respice propítius ad totíus Ecclésiæ sacraméntum, et opus salutis humanæ perpétuæ dispositionis efféctu tranquillius operáre; totúsque mundus experiátur et vídeat deiécta érigi, inveteráta renovári et per ipsum Christum redíre ómnia in íntegrum, a quo sumpsére princípium."

Però l'oració resumeix les experiències de destrucció i d'envelliment en la pèrdua d'integritat, és a dir, d'unitat i d'harmonia. La pèrdua d'aquesta unitat harmònica de la nostra vida, de les nostres comunitats, de la humanitat, és l'experiència que ens fa sentir més fràgils, més perduts. És la condició que omple el cor de Jesús de compassió en veure les multituds "com ovelles sense pastor" (Mt 9,36). És l'experiència de la dissipació, de la desintegració del cor, de la vida i de tot allò que constitueix la vida. O bé la pèrdua d'unitat i comunió entre els pobles, dins dels pobles, però també de l'Església, de les comunitats, de les famílies carismàtiques, dels ordes. Realitats que una vegada foren unides, íntegres, harmòniques, potser gràcies a la guia d'un bon pastor, es desfan, es desintegren perquè cadascú va pel seu camí, busca el seu interès, el seu petit poder, la seva glòria.

Què pot retornar a la unitat harmònica tot allò que s'ha desintegrat? Què pot retornar al món humà la seva unitat, la seva integritat?

La pregària de l'Església veu precisament en això la victòria de Crist ressuscitat. Déu ha previst des de sempre salvar la humanitat amb la mort i la resurrecció de Crist, mitjançant "l'admirable sacrament de l'Església", mitjançant el misteri de l'Església que custodia, anuncia i transmet la salvació universal en Crist Senyor.

L'oració de la Vetlla Pasqual que estem meditant ens anuncia que la salvació que obra Déu és el misteri de la resurrecció de Crist que es comunica a la realitat humana a través de la vida de l'Església. Jesucrist, per la seva mort i resurrecció, esdevé el principi, la font d'una renovació impossible de la realitat humana: "el que és abatut, s'aixeca, el que és vell, es renova i tot torna a la integritat primera per nostre Senyor Jesucrist, del qual té l'origen."

El Ressuscitat és el principi i el mitjà de tota renovació, de tota reconstrucció, de tot rejuveniment, de tot restabliment de la unitat integral de tot allò que és humà, començant pels nostres cors, per les nostres relacions, per les nostres comunitats. Tot, en efecte, necessita resurrecció, però només Crist ha ressuscitat i només Ell és el principi, la font de tota renovació per a nosaltres i per a tothom.

La fe no ens ha de fer creure només en la Resurrecció com si fos una realitat aïllada, sinó en la Resurrecció que, amb el do de la presència del Senyor, renova el món, ressuscita tot allò que l'home, amb el pecat, ha destruït i desintegrat. La renovació que necessitem és aquella que només Crist pot obrar com a Principi de totes les coses.